

СИЛАБУС КУРСУ
«Сімейна психологія»
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
для студентів спеціальності «Психологія» (ОПП «Практична психологія»,
ОПП «Психологія розвитку особистості»)
педагогічного факультету

Назва курсу	Сімейна психологія
Адреса викладання курсу	м. Київ, вул. Тургенівська 8 / 14, 10 поверх , аудиторія 10-5 П'ятниця 14.00
Контактна інформація щодо викладача	Зінько Оксана Миколаївна o.m.zatvornyuk@pru.edu.ua
Консультації по курсу відбуваються	Щосереди з 10.00 до 12.00 та перед іспитом у січні
Сторінка курсу	
Передумови зарахування на курс	Вивчення даної дисципліни неможливе без професійних знань і умінь, набутих при опануванні курсів: «Вікова психологія», «Психодіагностика», «Психологічне консультування».
Мета та завдання курсу	Метою опанування даної дисципліни є розкриття психологічних особливостей сучасної сім'ї, об'єктивних і суб'єктивних умов її розвитку, роль сім'ї в соціалізації індивіда, озброїти практичних психологів знаннями про причини сімейних криз та сімейних конфліктів і оволодіти техніками надання сім'ї психологічної допомоги. Основними завданнями вивчення даної дисципліни є: <ul style="list-style-type: none"> • сформувані систематизоване уявлення про еволюцію шлюбно-сімейних відносин; • розкрити особливості життєвого циклу сім'ї та закономірності її динаміки; • висвітлити чинники та концепції дестабілізації шлюбно-сімейних відносин; • окреслити модель психологічно здорової сім'ї.
Міждисциплінарні зв'язки	Зміст курсу тісно пов'язаний із такими дисциплінами: «Психодіагностика», «Психологічне консультування», «Основи психокорекції».
Інформація про курс (про що йде мова)	Курс «Сімейна психологія» складається з двох модулів. У змісті першого модуля « Психологічний аналіз сімейної системи » висвітлюється поняття сімейна система: визначення, структура, функції, динаміка. Форми організації шлюбу та сім'ї. У змісті другого модуля « Психологія подружніх стосунків та проблеми сімейного консультування » висвітлюються особливості психології сімейної кризи, ази дестабілізації подружніх стосунків. Психологічна допомога в процесі розлучення сімейної пари, гендерні аспекти сім'ї, роль сексуальних стосунків у подружньому житті.
Чому це актуально, цікаво чи важливо?	Опанування курсом дає можливість оволодіти знаннями для спеціалістів у сфері психології, які допоможуть у практичній діяльності працюючи з сім'ями, партнерами, а також сформується розуміння та особливостей впливу сім'ї на психологічний розвиток та життєвий шлях особистості.

<p>Місце навчальної дисципліни в системі професійної підготовки фахівця</p>	<p>Навчальна дисципліна «Сімейна психологія» є вибірковою, вона – складова циклу професійної підготовки.</p>
<p>На які питання відповідь курс і його головний аргумент?</p>	<p>У процесі вивчення курсу майбутній фахівець навчається, з одного боку, опановуючи знання з курсу знайти відповіді на багато особистих питань стосовно власної сім'ї, а з іншого боку - оволодіває знаннями і вміннями, які потрібні для роботи з сім'ями. Головний аргумент: курс допомагає у оволодінні основними теоретичними положеннями та поняттями, основними методиками та методами для успішної роботи психолога з сім'єю.</p>
<p>Очікувані результати навчання</p>	<p>Компетентності: Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях (ЗК1); Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності (ЗК2) Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями (ЗК4) Навички міжособистісної взаємодії (ЗК8) Здатність працювати в команді (ЗК9) Здатність оперувати категоріально-понятійним апаратом психології (ФК1) Здатність до розуміння природи поведінки, діяльності та вчинків (ФК3) Здатність самостійно збирати та критично опрацьовувати, аналізувати та узагальнювати психологічну інформацію з різних джерел (ФК4) Здатність використовувати валідний і надійний психодіагностичний інструментарій (ФК5) Здатність аналізувати та систематизувати одержані результати, формулювати аргументовані висновки та рекомендації (ФК7) Здатність організовувати та надавати психологічну допомогу (індивідуальну та групову) (ФК8) Здатність здійснювати просвітницьку та психопрофілактичну діяльність відповідно до запиту (ФК9) Здатність дотримуватися норм професійної етики (ФК11)</p> <p>Програмні результати навчання ПРН3. Здійснювати пошук інформації з різних джерел, у т.ч. з використанням інформаційно-комунікаційних технологій, для вирішення професійних завдань. ПРН4. Обґрунтовувати власну позицію, робити самостійні висновки за результатами власних досліджень і аналізу літературних джерел. ПРН5. Обирати та застосовувати валідний і надійний психодіагностичний інструментарій (тести, опитувальники, проєктивні методики тощо) психологічного дослідження та технології психологічної допомоги ПРН6. Формулювати мету, завдання дослідження, володіти навичками збору первинного матеріалу, дотримуватися процедури дослідження ПРН7. Рефлексувати та критично оцінювати достовірність одержаних результатів психологічного дослідження, формулювати аргументовані висновки ПРН8. Презентувати результати власних досліджень усно / письмово для фахівців і нефахівців. ПРН10. Формулювати думку логічно, доступно, дискутувати, обстоювати власну позицію, модифікувати висловлювання відповідно до культуральних особливостей співрозмовника</p>

	<p>ПРН11. Скласти та реалізувати план консультативного процесу з урахуванням специфіки запиту та індивідуальних особливостей клієнта, забезпечувати ефективність власних дій</p> <p>ПРН12. Скласти та реалізувати програму психопрофілактичних та просвітницьких дій, заходів психологічної допомоги у формі лекцій, бесід, круглих столів, ігор, тренінгів, тощо, відповідно до вимог замовника.</p> <p>ПРН15. Відповідально ставитися до професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку</p> <p>ПРН16. Знати, розуміти та дотримуватися етичних принципів професійної діяльності психолога</p> <p>ПРН19. Здатність продемонструвати знання і розуміння предметної галузі</p>
Методи навчання	<p>Пояснювально-ілюстративні, інтерактивні: мікрореконструкції, інверсії, емпатії, інциденту, конкретної професійної ситуації</p> <p>Рольовий тренінг.</p> <p>Розв'язування психологічних завдань.</p>
Перелік основних практичних завдань	<p>Модуль 1. «Психологічний аналіз сімейної системи»</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. На прикладі запропонованих сімей охарактеризуйте вибрану сімейну систему з позиції структури, виконання функцій та ролей в сім'ї 2. Створити сімейну генограму на вибір із запропонованих сімейних систем. <p>Модуль 2. «Психологія подружніх стосунків та проблеми сімейного консультування»</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. На прикладі запропонованих сімей охарактеризуйте життєвий цикл сім'ї та кризи. 2. Підібрати діагностичний інструментарій по роботі з сім'єю для дослідження сімейної взаємодії.
Література для вивчення дисципліни	<ol style="list-style-type: none"> 1. Бондарчук О.І. Психологія сім'ї. – Київ, 2001. 2. Говорун Т., Кікінежді О. Стаття та сексуальність: психологічний ракурс. Навчальний посібник. – Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 1999. – 384 с. 3. Докуніна О.М. та ін. Педагогічні умови засвоєння моральних норм дітьми в сім'ї. Проблеми сімейного та статевого виховання дітей іучнівської молоді: Наук.-метод.зб. – К.: ІСДО України, 1999. – С. 20-26. 4. Затворнюк О.М. Психологія сім'ї. – К.: Слово, 2018.- 182 с. 5. Кравець В. Психологія сімейного життя : навч.посібник. Тернопіль: ТДПУ, 1997. 163 с. 6. Марценюк М.О. Опорний конспект лекцій з курсу «Психологія сім'ї» для студентів напрямку підготовки 6.030103 «Практична психологія» Мукачево: Вид-во МДУ, 2016., 94 с. 7. Обозов Н.Н. Психологія міжособистісних відносин. – К.: Либідь, 1990.– С. 41. 8. Пірен М.І. Проблемність та конфліктність в сім'ях військовослужбовців України. Проблеми совісті у Збройних силах 9. Психологічна допомога сім'ї: Посібник /За ред. З.Г. Кісарчук. – К.: ОП «Житомирська облдрукарня», 1988. – 182 с. 10. України: Матеріали наукової конференції. – К.: КВГІ, 1997. – С. 155-201. 11. Помитнікіна Л.В., Злагодух В.В., Хімченко Н.С., Погорільська Н.І. 12. Психологія сім'ї. Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. К.: Вид-во Нац. Авіац. Ун-ту «НАУ друк», 2010., 270 с. 13. Потапчук Є.М. Психологічна діагностика військовослужбовців та військових колективів. – Хмельницький: НА ПВУ, 2000. – С. 72-75.

	<p>14. Психологічна допомога сім'ї: Посібник /За ред. З.Г. Кісарчук. – К.: ОП «Житомирська облдрукарня», 1988. – 182 с.</p> <p>15. Столярчук О.А. Психологія сучасної сім'ї : навч.посіб. / О.А.Столярчук. Кременчук: ПП Щербатих О.В., 2015., 136 с.</p> <p>16. Федоренко Р.П. Психологія сім'ї [Текст]: навч. Посіб. / Раїса ПетрівнаФедоренко. Луцьк: Вежа Друк, 2015., 364 с.</p>			
Політика курсу	<p>Політика щодо дедлайнів та перескладання: Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75% від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності). Перескладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).</p> <p>Політика щодо академічної доброчесності: Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів).</p> <p>Політика щодо відвідування: Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання, за яке нараховуються бали. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, працевлаштування, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із викладачем. Студенти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. У будь-якому випадку студенти зобов'язані дотримуватися усіх строків, визначених для виконання усіх видів письмових робіт, передбачених курсом.</p>			
Політика оцінювання	Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою протягом семестру			
	Вид діяльності	Максимальна кількість балів за одиницю	Кількість одиниць до розрахунку	Всього
	Робота на семінарському (практичному) занятті (в тому числі доповідь, виступ, повідомлення, участь у дискусії)	8	5	40
	ІНДЗ	30	1	30
	Модульна контрольна робота	15	2	30
	максимальна кількість балів 100			
	Форма підсумкового контролю успішності - залік			
	Політика виставлення балів. При цьому обов'язково враховуються присутність на заняттях та активність студента під час семінарських (практичних) занять			